

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

OPETUSHALLITUS

19.3.2009

Pirkko Laurila

Osaamisen ja sivistyksen asialla

Tutkinnon perusteiden ja koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman hierarkia

Laki ja asetukset

Ammatillisen perustutkinnon perusteet

Koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma

A. Yhteinen osa

-henkilökohtaisten opiskelusuunnitelmien laadintaperiaatteet

C. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

- jotta yksilöllinen valinnaisuus toteutuu, opetussuunnitelman ja opiskelijan valintojen pohjalta laaditaan henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat

Henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta säädöksissä ja määräyksessä

- ◆ Laissa ammatillisesta koulutuksesta (L 630/1998, 14 §) on säädetty opiskelijan mahdollisuudesta yksilöllisiin opintoihin
- ◆ Asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta (A 811/1998, 3 §, 4 §, 12 a §) opinnoista tiedottamisesta, opinto-ohjauksesta ja osaamisen tunnustamisesta
- ◆ ”Jotta opiskelijan yksilöllinen valinnaisuus voi toteutua, koulutuksen järjestäjän tulee laatia opiskelijan yksilöllisten lähtökohtien pohjalta **henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)**, jota päivitetään koko koulutuksen ajan.” (perustutkinnon perusteet 2008-2010)

Henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta ammattillisen perustutkinnon perusteissa

---

- ◆ Opetussuunnitelma tulee laatia niin, että se mahdollistaa opiskelijalle **yksilölliset ammatillisten tutkinnon osien valinnat** sekä lukio-opintojen ja ylioppilastutkinnon suorittamisen
- ◆ HOPS perustuu opiskelijan oman opiskelun suunnitteluun ja yksilöllisiin valintoihin
- ◆ HOPS tukee opiskelijan urasuunnittelua ja kehittää itsearviointivalmiuksia
- ◆ HOPS tukee opiskelijan itseohjautuvuutta ja ammatillista kasvua
- ◆ HOPS sitouttaa ja motivoi opiskeluun koko koulutuksen ajaksi

HOPS:n laadintaperiaatteista ammatillisen perustutkinnon perusteissa

---

- ◆ Laadintaan **osallistuvat tutkinnon hyvin tuntevat opettajat, opiskelija ja tarvittaessa opinto-ohjaaja**
- ◆ Ohjataan opiskelijaa tekemään oppimistaan koskevia päätöksiä ja tarvittaessa tarkentamaan ja muuttamaan suunnitelmaa
- ◆ Otetaan huomioon erilaiset oppimistyyliä, tunnistetaan oppimista vaikeuttavat ja edistävät seikat
- ◆ Arvioidaan mahdolliset henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman toteutumisen esteet
- ◆ Seurataan suunnitelman toteutumista, opintojen edistymistä ja tarvittaessa mahdollistetaan tukiopetus
- ◆ Tuetaan jatkuvalla opinto-ohjauksella

Koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman yhteisessä osassa

On hyvä ohjeistaa mm.

- ◆ Mitä henkilökohtainen opiskelusuunnitelma sisältää?
- ◆ Kuka tai ketkä vastaavat henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laadinnasta (miten opiskelija osallistuu)?
- ◆ Millaiselle pohjalle HOPS laaditaan (lomake, vihko, opintokorttipohja, tms.)?
- ◆ Miten tai missä HOPS säilytetään (intranet, opiskelijarekisteri, tms.)?
- ◆ Kuka, ketkä ja miten pääsee seuraamaan HOPS:a (opiskelijoiden mahdollisuudet)?

HOPS ja sovittavat asiat

Valinnaisuus, opiskelijan omat tavoitteet

- vapaasti valittavat tutkinnon osat
- muut valinnaiset tutkinnon osat
- ammatillista osaamista yksilöllisesti syventävät tutkinnon osat

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

- aiemmat opinnot
- työkokemuksella hankittu osaaminen
- muu osaaminen

Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt, opintojen sijoittuminen tutkintoon vaihtelee: aika , paikka, opinnot

OPETUSHALLITUS

HOPS prosessi

- Taustatiedot (koulutustausta, työkokemus, osaaminen)
- Lähtötilanne (vahvuudet, voimavarat, keskeiset tuettavat alueet)
- Tavoitteet ja ammattitaitovaatimukset, joihin koulutuksella pyritään (lähitavoitteet, pidemmän aikavälin tavoitteet)
- Opetusmenetelmät (opiskelijan opetukselliset ja ohjaustarpeet, oppimateriaalit)
- Opetusjärjestelyt, oppimisympäristöt (esim. työssäoppimisen laajuus, paikat, verkko-opinnot)
- Välitarkistukset
- Oppimisen ja osaamisen arviointi ja seuranta (arviointi jatkuva, miten tavoitteet saavutettiin, millaista osaamista syntyi)

HOJKS = henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (1)

Laki ammatillisesta koulutuksesta L 630/98 § 20

” Vammaisuuden, sairauden, kehityksessä viivästymisen, tunne-elämän häiriön tai muun syyn vuoksi erityisiä opetus- tai oppilashuolto-palveluja tarvitsevien opiskelijoiden opetus annetaan erityisopetuksena. Opiskelijalle tulee laatia henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.”

HOJKS (2)

Suunnitelmasta tulee ilmetä:

- suoritettava tutkinto, opetuksessa noudatettavat tutkinnon perusteet ja tutkinnon laajuus
- opiskelijalle laadittu **henkilökohtainen opetussuunnitelma (HOPS)**
- perustelut, miksi opiskelija saa erityisopetusta
- opiskelijan saamat erityispalvelut, ohjaus ja opiskelijahuollon palvelut

